

SXEDIO-B.85

21.7.1974: Η ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΣΤΟΝ ΠΕΝΤΑΔΑΚΤΥΛΟ ΤΟ ΥΨΩΜΑ "ΑΣΠΡΗ ΜΟΥΤΤΗ" ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΩΜΟ ΑΛΛΑ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΤΟ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Ο Εθνοφρουρός Ηλίας Γεωργίου από το Δίκωμο βρισκόταν στα φυλάκια στον Πενταδάκτυλο που δεσπόζουν του χωριού του.

Είχε επιστρατευθεί από την προηγούμενη το βράδυ. Πήγε στη Λευκωσία, πήρε όπλα και στολή και επέστρεψε στο χωριό του για να οδηγηθεί στα φυλάκια. Το πρωί της **20ης** Ιουλίου έκαμαν την εμφάνιση τους μερικά καταδιωκτικά αεροπλάνα των τούρκων. Και ξαφνικά ο ουρανός σκοτείνιασε: Εκατόν ελικόπτερα έκαμαν την εμφάνιση τους και άρχισαν να ρίχνουν αλεξιπτωτιστές οι οποίοι κινούνταν αμέσως προς την Αγύρτα.

Σε λίγο εμφανίστηκαν **16** μεταγωγικά Ντακότα και άρχισαν να ρίχνουν και αυτά αλεξιπτωτιστές. Ο ουρανός σκοτείνιασε για καλά.

Οι Εθνοφρουροί άρχισαν να βάλλουν εναντίον τους με τα όπλα που διέθετα. Αλλά η απόσταση ήταν αρκετά μεγάλη ώστε καμιά ζημιά δεν τους αποκαλούσαν.

Σε λίγο κάμνουν την εμφάνιση τους τα βομβαρδιστικά των τούρκων και αρχίζουν να βάλλουν εναντίον των φυλακίων της Εθνικής Φρουράς την περιοχή χωρίς να επιτυγχάνουν όμως του σκοπού τους.

Οι βομβαρδισμοί των θέσεων της Εθνικής Φρουράς συνεχίζονται για αρκετές ώρες. Τα τουρκικά αεροπλάνα σφυροκοπούν την περιοχή.

Ο βομβαρτισμός συνεχίζεται, καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, ενώ παράλληλα κάμνουν την εμφάνιση τους και πάλι μεταγωγικά αεροπλάνα και ελικόπτερα που αφήνουν με ελικόπτερα νέους αλεξιπτωτιστές και μεγάλα κιβώτια που περιέχουν νέον οπλισμό γι' αυτούς που ρίφθηκαν προηγουμένως.

Οι Εθνοφρουροί παρακολουθούν τις εξελίξεις παραμένοντας στα φυλάκια τους. Ο βομαρδισμός των θέσεων της Εθνικής Φρουράς, επαναλαμβάνεται και την επομένη μέρα. Αυτή τη στιγμή τα τουρκικά αεροπλάνα αρχίζουν να βομβαρδίζουν και κατοικημένες περιοχές. Ένας κάτοικος Δίκωμου σκοτώνεται ενώ βρίσκονται μέσα στο αποχωρητήριο του σπιτιού του. Ένας άλλος σκοτώνεται μέσα στο σπίτι του. Δυο βόμβες που ρίχνουν τα τουρκικά αεροπλάνα πέτυχαν στο στόχο τους.

Πολλοί άλλοι τραυματίζονται και οι κάτοικοι καταλαμβάνονται από ανησυχία. Μερικοί αποφασίζουν να φύγουν από το χωριό. Είναι οι πρώτοι πρόσφυγες. Σε λίγο τους ακολουθούν και οι άλλοι χωριανοί τους. Μέχρι τη Δευτέρα το Δίκωμο και τα άλλα χωριά θα εκκενωθούν. Οι πρώτες ομάδες των προσφύγων φθάνουν στη Λευκωσία και τις άλλες περιοχές.

Από αυτή τη στιγμή θα αρχίσει ένας αγώνας επιβίωσης και ένας άλλος αγώνας για να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Οι τούρκοι θα μπουν τελικά στο χωριό τους δυο μέρες μετά τον τερματισμό της πρώτης φάσης της τουρκικής εισβολής.

Στο μεταξύ στο Δίκωμο, την Κυριακή **21** Ιουλίου το απόγευμα, στέλλονται ενισχύσεις και το βράδυ διατάσσεται γενική αντεπίθεση στα φυλάκια των τούρκων.

Δυο από αυτά καταλαμβάνονται αλλά δεν υπάρχουν πυρομαχικά. Μάταια ένας αξιωματικός προσπαθεί να πείσει τους ανωτέρους του να του αποστείλουν πυρομαχικά.

Ο Ηλίας Γεωργίου ανέφερε στον Παναγιώτη Παπαδημήτρη (Αγών **20.7.1975**):

" Λοκατζήδες κατόρθωσαν να καταλάβουν τα φυλάκια των τούρκων στην Ασπρη Μούττη (στον Πενταδάκτυλο). Η επίθεση εξαπελύθη από το ύψωμα Αλωνάγρα το βράδυ της Κυριακής **21** Ιουλίου. Μόλις οι άνδρες έφθασαν στο ύψωμα ζήτησαν να τους αποσταλούν ενισχύσεις από πυρομαχικά.

Τους απαντούν ότι δεν υπάρχουν πυρομαχικά και ότι θα ήταν καλύτερα να εγκαταλείψουν το τουρκικό οχυρό. Το εγκαταλείπουν και οι τούρκοι επιστρέφουν στις θέσεις τους.

Στις **11** το βράδυ οργανώνεται νέα επιχείρηση που στρέφεται και πάλι με επιτυχία. Οι τούρκοι εκδιώχνονται και πάλι.

Οι άνδρες ζητούν και πάλι ενισχύσεις και κυρίως πυρομαχικά. Τους απαντούν και πάλι ότι δεν υπάρχουν.

Ετσι αγανακτισμένοι οι άνδρες εγκαταλείπουν την "Ασπρη Μούττη" και απομακρύνονται.

Η Ασπρη Μούττη γίνεται και πάλι τουρκική. Τελικά οι άνδρες παραμένουν στις θέσεις τους μέχρι την εκχειρία, δηλαδή το απόγευμα της Δευτέρας **22** Ιουλίου **1974**. Λίγο μετά την εκχειρία όμως κάμνουν την εμφάνιση τους τα τουρκικά άρματα και αρχίζουν μια συνδεδασμένη επίθεση. Διατάσσεται οπισθοχώρηση και όλο το Τάγμα συμπύσσεται στο Συγχαρί. Σε λίγες μέρες όμως οι τούρκοι θα σαρώσουν την περιοχή εκμεταλλευόμενοι την κατάπαυση του πυρός.

Μια από αυτές τις μέρες οι στρατιώτες που βρίσκονται στην περιοχή Κουτσεβέντη βλέπουν τέσσερα λεωφορεία να κατευθύνονται προς αυτούς. Τα λεωφορεία φέρουν ελληνικές επιγραφές ως " Δίκωμο-Λευκωσία και άλλα.

Τα λεωφορεία κατευθύνονται προς αυτούς και οι εθνοφρουροί νομίζουν ότι σ' αυτά επιβαίνουν έλληνες. Επτά στρατιώτες πλησιάζουν το πρώτο για να πληροφορηθούν που πηγαίνουν. Οι τούρκοι στρατιώτες όμως αρχίζουν να βάλλουν εναντίον τους. Και οι επτά σκοτώνονται με τον ύπουλο αυτό τρόπο. Οι συνάδελφοι τους που παρακολουθούν τη σκηνή αντιλαμβάνονται αμέσως τη σκηνή- παγίδα. Ομως είναι πλέον αργά. Αλλά εκδικούνται τον ύπουλο χαμό τους. Τα τρία λεωφορεία παραμένουν εκεί. Το τέταρτο κάμνει προσπάθεια να επιστρέψει. Ενα βλήμα με ΠΑΟ όμως το αχρηστεύει και αυτό. Ποτέ κανένας δεν έχει πληροφορηθεί τα θύματα

των τούρκων αλλά κανένας δεν θυμάται να δει
επιβάτες του λεωφορείου να απομακρύνονται...